

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1967 ч.
АВГУСТ
20
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 197 (6834).

ОРДЕННИГ СОЛУН

Калуга областың ажыл-агый культура тургузушкунунун сорулгаларын күөсөдиринче оларны мобилизацияга талазы-биле үр-түндүк аймакка амандаан бээр эң баштайгы дугаарының пардаатканын үндүсүн дээди 50 чыл болган оюнга таварыштыр ук областың «ЗНАМЯ» союзу ССР-ниң Дээди Совединиң Президиумунун Чарлыны эзууга «ХУНДУЛЕЛ-ДИН ДЕМДЭЭ» орден-биле шаңнаткан.

(СЭТА).

„Свисск“ ээп чанып келген

ВЛАДИВОСТОК. (СЭТА-ның көрр.). Кызыл Дельный деп далай өртсизинге

чораш, хунайиннерниң халдашканын таварышкан совет «Свисск» тепловоз Терезин чуртунга чанып келген. Тепловоз чаа-ла «Зелотой Рег» сулукта илген.

Владивостокка митинг

ВЛАДИВОСТОК. (СЭТА). Владивостокта ажилчы төшкү «Свисск» тепловозтук экипажының фронтың ханында өөртү уткуп алган. Совет судло Кызыл Дельный деп далай өртсизинден чанып келген, эңге чорда оңу ол далай өртсизинге арка-лагырга черлери дүртүк чок бу-биле тудуп алган болгаш аңаа хунайиннер халдашкан.

Далай вокзалының баарында шөгө хоорайның муң-муң чуртуктары далай берген. «Свисск»-ниң капитаны В. А. Коржова баштаган далайкылар чыгыштанар тулукту аман чаксап уткаан.

Митинг эгезинде Партияның Президиумунаң бирги секретари В. Е. Чернышев, Биралың Чоон чуртук пародот ажил-агыйның ханында С. А. Думиниченко, «Дальаводтук» комсомолчу-агыйлар бригадалык бригадирлар Петр Войтов, далай болгаш төм фронтуң ажилчылар профсоюзунун ТК-ының даргазы Г. А. Саенко олар байыр чедирер-биле сөз алган.

В. А. Коржов харым сөздү тугаалаан. В. А. Коржов нарын байдалга таварышкан, болдуңу хунайиннериң күөсөдиринче шөгө болган ук экипажтын мадур-шугураалар далай бичим тургузуу тугаалаан.

Чыгыштанар Дельный деп далай өртсизинге болган ченге боттарының календенден илгерилеги рессолюцияны чыгыш эң-сөтүлдүк-биле түзөп алган. Митингдин киржикчилери КУФ-тук далай өртсизинге бээр совет судлоларга дүржөк тадыштынар, ажилчы комсомолдун совет судло тудуп хоругдап турганына бурууларга кеземте тугаарына негиз.

«Свисск» тепловозду жарааластыр каптаган В. А. Коржов-биле болгаш экипажтын өскө-дө кеңигүндүр-биле ужурашкан. Олар Кызыл хунайиннериң судло тундугу калдыкын тодратп тугаалап берген.

К. КЫЗЫЛ-ООЛ, агроном.

Школа болгаш Советтер

Бистиң чуртувуста школа дугайында сагыш салышкын бүгү улустун харээ апарган. Бо сөстөр кайы хире ханы утканы хаара тудуп турарын чыгыс сөс-биле тайыбырлаптары берге. Кайы үнүк телептик салгышларын кичкидериниң керзинге совет школа эң-не көсүк чери ээлеп турар.

Коммунист партияның болгаш Совет чазаткың уругларын бичим билгил-биле чепсегээр талазы-биле салган сорулгаларын чедикшинниң күөсөдирде бүгү-ниттиниң киржилгези негетинер. Школаның ажил-харээ чүгле ында башкылар коллективиниң болгаш ада-мелериниң кичээлгезин хаара тудар эвес, партия, совет, профсоюз болгаш өскө-дө хей-ниити организацияларының донтаама хайгааралына турар умурлуг.

Өөредилге чылы төнгөн сонда муң-муң уруглар школаларын, интернаттарын кагыш, чыгы даштанылгаме — пионер лагеринче, турист посттарын, колхоз, совхозтарын шөдөринче, фермаларына тарап чоруп бээр. Ынчалза-даа школаларга ажил-харек үзүк ченка улумчалап турар.

Чай—школаларны чаз өөредилге чылынга белеткериңиң эң харысчалгалык үези. Ону чыгыт хуваап, бүгү күштерин, бар аргаларын ашылгап тургаш, советтер бирезиниң бетинде школа буруу уругларын хуваап алышынга, оларның өөринеринге, чурттаарына таарымчалык байдалды тургускан турар дээш хей ашылгаларын кылыр апарар. Маңаа Советтер болгаш оң хей-ниити организациялары база бир көл ролду ойнар хуваптыгы.

Наш хонун эрткенде бистиң республиканың школаларына бүгү совет чуртаазы-биле бир демеи чаз өөредилге чылы эгелзенин медээлээн монгалар үнү чыгыштын бээр. Ам бо хүнерде советтер септелге ажилдары, хыналдалар чоруп турар.

Бо чыл — улуг байырлалдың чылы болгаш. Өөредилге черлерин эки белеткериң, уругларга болгаш оларның-биле ажилдар имжилерге таарымчалык байдалды тургузары — төгүлүк 50 чылга телептик белеткериң бирээз болду.

Бо чургайлар Тывада школаларың дээш көргүзүп турар: аңаа 49800 хире уруглар сыякты 1-де өөриниң санын кылдыр! Бүгүн бисте байдал кандыгы? Школаларың өй-шаанда септээр дээш Советтер болгаш өскө-дө организациялар кандык ажилдарын кылгып чуртунаның?

Биң-Хемниң Севи сууру район төвүндө дыка ырактат турар. Ол хире-инде ында школалар сагыш салышкыны бүгү чонунуң хүлээлгез илгидер көөрүн херек ырында боттандырып шыдаан. Севи нөдө Совет (даргазы эш Шаранин) өөредилге чылы доостуру билеш школа септелгезинге болдуру-ла аргазы-биле дузалык киргилең. Оң түңкелинде септелге эрте доосту чарам. Шаң ылдык хайыр шалыпкын ажилды ол районунуң өскө-дө чамгыш школаларына чорутканын дөмдөгээр херек.

Өөредилге чылынга белеткелге хамарыштыр чедикшиннериң болгаш чедикчи чон чурттарың тайыбырлаптары берге эвес. Найза-ла Советтер школалары донтаама сагыш салып, оң негелде херекелдерин хандырап дээш боттук хемчеглерин эң, ниитиниң күжүн экилдөөп турар болду, ында ажил эки дээрзин практика бадтыап турар. Маңаа хамарыштыр дараазында чикетти кирип бээр. Сарыг-Сеп нөдө Советтин даргазы эш Берестов бодунуң ашылган эки билериниң бирээзи. Оң удуруту турар Совети суураа профсоюз, комсомол организацияларын, херезинер чөвүлелин, идумчу, квартал болгаш ада-иелер комитеттерин шүптү кадып тургаш, чай самында-ла школа септелгезин эң чорудуп, ыкса хуусаада доозар чаңыл апарган. Ол ышакшы Илгына нөдө Совет (даргазы эш Чепанова) сарыг-сепчелериниң чимээз даргасы, сөс чыл болгаш ортумак школаларының септелгезинге эвээш эвес дузын чедирген. Уй школаларда өттүлөр ышк база бурун белеткетиңиз.

Өөредилге чылынга белеткелге хамарыштыр чедикшиннериң болгаш чедикчи чон чурттарың тайыбырлаптары берге эвес. Найза-ла Советтер школалары донтаама сагыш салып, оң негелде херекелдерин хандырап дээш боттук хемчеглерин эң, ниитиниң күжүн экилдөөп турар болду, ында ажил эки дээрзин практика бадтыап турар. Маңаа хамарыштыр дараазында чикетти кирип бээр. Сарыг-Сеп нөдө Советтин даргазы эш Берестов бодунуң ашылган эки билериниң бирээзи. Оң удуруту турар Совети суураа профсоюз, комсомол организацияларын, херезинер чөвүлелин, идумчу, квартал болгаш ада-иелер комитеттерин шүптү кадып тургаш, чай самында-ла школа септелгезин эң чорудуп, ыкса хуусаада доозар чаңыл апарган. Ол ышакшы Илгына нөдө Совет (даргазы эш Чепанова) сарыг-сепчелериниң чимээз даргасы, сөс чыл болгаш ортумак школаларының септелгезинге эвээш эвес дузын чедирген. Уй школаларда өттүлөр ышк база бурун белеткетиңиз.

Фактыларын көргүзүп турары-биле алырга чер болганга байлап бир десик чогучулук эвес. Өөредилге чылының бүүдүү чедип илген турбу-ме, чамдык школалар амандаа чедир септелгени доостан. Чүге ындыгы? Моңу чылдагыңың тазыра берге эвес. Септелге хондулуп турар черлерде чөгүүр кол күшү школага чөгүүр үедө угландырып шыдаанында. Аас-биле чаз өөредилге чылынга белеткел чоруп турар деп турза-даа, а херек ырында өлчө чонунуң ниити күжүн организастаан. Септелгени чүгле школаның техниктиг ажилчылары куду темпке чорудуп келгениңиң таарымчалыгы бар. Өөрдө Бора-Шай эге школаның септелгезин багай чоруткан. Уруглар хеви шыгжаар сиад хирлиг, кластары дозулааны база ышакшы чок, өттүлөр чүлү чедир белеткетиңиз. Солчур нөдө Совет (даргазы эш Шагары) школага кошкан кичээлгезиң салгырында бай-да мындык болу берген. Барың-Хемниңиң Дөн-Тезин, Кызыл-Мажалык, Бай-Тайганың Бай-Тал, ол ышакшы Эркин, Тес-Хем районнарың чамдык школалары амандаа чедир өөринчилер хүлээп алырынга белеткетиңиз. Бо чорук ук районнарың нукускалары, чер-чер Советтери улус өөредилгезиниң чугула уластогунче четчир саның күшү мобилизация шыдаанын бадтыкп турар-дыр.

Школа назылыг уруглар шүптүзу школага хаара туттунган турарын чедип алыры — хүнүнүң эң чугула айтыргаларының бирээзи. Чер-чер Советтери школага өөриниң умурлуг уруг буруу, ылангыя малчынарның уругларын, школага өөргөнгөн турарын хандырап хүлээлгелиң.

«Тивелге» совхозтун төп шаңында август 17-де баштайгы 30 тонна «Саратовка-29» кызыл-тас кирден. Чурукта—баштайгы тарааның совхозтук муракчы

АЖААП АЛЫШКЫН — ШАДЫЛЧЫ ФРОНТ

КОЛХОЗТАРЫНЫ, СОВХОЗТАРЫНЫ, «СЕЛЬХОЗТЕХНИКА» СААБЫРАРЫНЫҢ, БЕЛЕТКЕЛ КОНТОРАЛАРЫНЫҢ БОЛГАШ АВТОТРАНСПОРТ ОРГАНИЗАЦИЯЛАРЫНЫҢ УЛУСЧУ КОНТРОЛЁРЛАРЫНГА

Улусчу контрольдун активиниң республика чөвүлө хуралының киржикчилериниң КЫЙГЫРЫ

Эргим эштер! Улусчу контролёрларын ажилы үлөтүргө-даа, көдээ ажил-агыйга-даа бүдүрүлгө оналдаларын долдур болгаш ажайр күөсөдиринге, бүдүрүп үндүрер продукциянын шынарын экижидеринге чогуру дузын чедирип турар.

Улусчу контролёрлар күш-ажылга аксеткилдиг болурувук чыгезен көргүспүшпаан, оң-биле кады олар чептеспүшпаан, идепкейли илереди, салгыла-чурум чок, ажил-харекке чалгаа, харысчалга чок, улустуң херезиниң төтөгелээр, оорлар чоруктар-биле демисежиң, көдээ ажил-агый продукттарын садып алыр талазы-биле күрүме планның болгаш Совет эрге-чакырганың 50 чылынга алдар кылдыр хүлээп алдырган социалист хүлээлгелерин чедикшинниң күөсөдиринче массаны мобилизацияга партия организацияларына дузалап турарлар.

Бистиң республикада эки дүжүт бичил турар. Чамдык ажил-агыйларда ажаап алышкын малбарып, күрүме скарларында тараа кирип эгелзээн. Бо харысчалгалык үедө улусчу контрольдун бөлүктөрүн, постуларынын кол кичээлгези хову ажилдарын өй-шаанда болгаш бедик шынарлыг нурдурдыкы салдырган турар ужурап. Бригада бүрүзүңгө, шаң болгаш тараа хүлээп алыр пункт бүрүзүңгө улусчу контролёрлар ажилдаар

ужурлуг. Ажаап алышкын техниканың бедик бүдүрүкчүлүг ажыгларын чедип алыр херек. Комбайнларын, жаткаларын, тараа арыглар машиналарын болгаш автотранспорттун аңаа туруп бээр чоруу-биле эптежиң болбас. Ажаап алышкын техниканың долу күчүзү-биле ажилдадыр — хүнүнүң сорулгазы бо!

Килограмм тараа бүрүзүн шыгыны үчтөк алырың, ону эки арыггап ажилдарын, тараа хүлээп алыр чептерге чоруктан турарын улусчу контролёрлар чедип алыр. Дензи ажил-агый, тарааны дензипел турарың байдалын хайгааралга алыр. Шаңга болгаш тараа хүлээп алыр черге тарааны дензипи карышкак болу берген чангыс-даа таварылганың чылдагаанын улусчу контролёрлар илеретпей, аңаа артырып болбас умурлуг. Ажаап алышкынның амгы хүнеринде эгелзеш тарааның чидириниң бүгү оруктары дугаалаптыр!

Тараа сөөртүр оруктарың белеткелдинче, оруктарга тараа чидирин болу бээрин чылдагааның чайладыңгың оңа кичээлгезин салыры чугула. Кузовтары эде кылдынаан автомашиналарга тараа сөөртүр чорукту болдуруу. Тараа — бистиң шөдөривиниң алдын байлаа, совет кижилериниң мында кирген улуг күш-ажылы. Ынчаарга тарааны чидирери улуг кем-буруулук чорук.

Колхозтарда, совхозтарда ажаап алышкын-биле чергелештир мал чемнерин белеткелди, аңгыс андарылгазы, мал кыштагладышкыныга белеткел болгаш өскө-дө сонгаарлаттынмас ажилдар чоруп турар. Улусчу контролёрлар бөлүктери, постулары бо бүгүңү ажил-агыйгы эзу-биле база хынаар хүлээлгелиң.

Ажаап алышкында ажилдап турарлар аш-чемениң болгаш культура-амыдыралдын хандырылганың организация турарынче улусчу контрольдун бөлүктери, постулары база сагыш салыр умурлуг.

Дүжүт ажаап алышкынын өй-шаанда болгаш чидир чокка чорудар дээш, чүрүңгө тараа болгаш өскө-дө көдээ ажил-агый продуктуларын садарының планның ажайр күөсөдир, үрезинерин уруп алыр, четчир хемчээлди мал чемнерин белеткел алыр дээш демиселе идепкейлиг кирип тургаш, партия, совет болгаш көдээ ажил-агый организацияга, колхозтарга, совхозтарга дузалаарынче бүгү күжүңери салып, оң-биле Октябрьдин социалист Улус революцияның 50 чылынга телептиг умуржарыңга белеткелеринче улусчу контрольдун бөлүктөрүн, постуларының бүгү кежигүнерин чөвүлө хуралдын киржикчилери бистер кыйгырып тур бис.

Буруңгааржылар мурнаан

Баа-Хем районун «Буруңгаар» совхозунун тараажылары душт ажаап алышкын районга мурнай эгелзээн. Ыбийлеги чылдык чагай тараажы эң баштай хонту механизатор Ф. Миков биле В. Байыр-оол хонтуң корабльдерин экижидир киригерин. Олар баштайгы хүнерде 150 гектар арбайын тавычалай кескенер. Ф. Миков 92 гады кезип, ажаап алышкыны эки белеткелди кирип, баштайгы хүнерде-ле бедик көргүзүп чедип алган.

Совет күрүңгениң дузалык чыгышы ачылды совхозтук машина тейлекке көвүдөн, кижилерин билги, мергежили бөжөн. Ынчангап өйбөйлөң чылдык чагай дүдүдүн өй-шаанда ажаап алырының аргазы бүрүн бар. Маңаа мындык чикетти көргүзери артык эвес. Бо черини чонун 1947 чылда маңаа колхозтамын эгелзээн, «ГАЗ-ММ» деп чангыс

чүк машинамы, 138 га тарылга, бир чолочик, бир тракторист турган болза, ам совхозта 45 трактор, 19 автомашина, 15 комбайн бар. Оларны башкалар 56 тракторист-машинистер бар. Ол дээрге хей националдыг, чангыс өг-бузениң кежигүнери ышк ажилдап турар кижилер болур. Совхоз бо чылды 6934 га азы-буру культураларын ажаап алыр.

Ажил-агыйның техниктиг күжү улуг-дур. Ынчалза-даа ажилды эки организастаарында, комбайн, жатка, автомашина бурутуң бедик бүдүрүкчүлүг ажыгларында ажаап алышкынын чедикшинниң чорудары хамаржыр.

Бара-Сугунуң хову турлаанда тараажыларын сеткил-сагышы өөртүп турар лоунаар бар. Оң-биле казы ажаап алышкыны эртен чылдарында ажаап алышкыны эң өй көргүзүлгелерин чедип алган. рекорд тур-

гускан комбайнерлериниң фамилиялары, көргүзүлгелери тоза кылдыр бичилең, «Комбайн» бо рекордтары биле ал! «Ыбийлегиң чылды рекорд тургузары сөң сорулгазы» деп кыйгырыгы бичеш аскан. Бо кыйгырыг механизаторларын сорук килип, «шынап-ла адыра!» деп кичээлдире турар.

Төп шаңда болгаш бригадалар төптеринде хүн бүрүңү ажилынын көргүзүлгелери чарлап бичил турар. Хаймыргыны, Бара-Сугунуң бригадаларында тараажыларын ажилдаарыны таарымчалык байдалды тургузтуңа. Бо хүнерде бригада бүрүзүңгө ажаап алышкын ажилдары калбарыр.

Ыбийлегиң чылда күрүңгө 2100 тонна тараа кийер планын 5500 тонна чедирээлери! Тараажыларын сорулгазы ол.

А. БӨЛГҮМ-ООЛ.

ШАҢ БЕЛЕН

«Улуг-Хая» совхозтук Арыг-Басын салбырының төп шаңы № 1 бригадалык турлаанда турар. Аман үедө шаңын дензипкериң аштан, арыггап, белеткел ажилдары доостан.

Септелгеге ажилчылар Мактыл Саң, Бичик Ховалыг болгаш өскө-дө кызыл ажилдаан. Ол мишан шаңын салсыр коммунист Тумат Ан-нок тараа арыглар «ОВП-20» маркалыг 5, «ОС-45» маркалыг 4 машиналарын септен белеткелзэн. Бо хүнерде Ушан Ховалыг тараа кургалар 2 машинамы белеткелзэн турар. Салбырын тудуу эвези Киргиз Майлың-оолдун удуртууга-биле тараа шыгжаар серлер алдан демиселде турар.

К. КЫЗЫЛ-ООЛ, агроном.

Сигенчилерге шөф

Улуг-Хая районун Кызыл-Кол суурда «Х Улуг Хурал» колхозтунгоа бригадалык ажилдакчылары болгаш сууртун херезин илел-агыйлары чокта ча суббота болган улуг хүнде 60 кизин хову бригадалык бригадир Андрей Крыпидың удуртууга-биле Бара-Булуңуң Ан-Даш деп чере сигенчилерге шөф организациялар.

аңт дүрбаштары-биле бөдү, ийиң ажилды биле сөөртүп турган. Организация шөф ажилынын түңкелгези үч улуг сарат сиңери тургускан. Шөф херезинерден школа-ның эмгектен ажилчылары, колхозтук конторааның ажилдакчылары болгаш көдө илел-агыйлары оң ажилдаан. Парком, колхоз баштаар чери шөфчилерге шөф чедиргезин илереткен.

Шөфчилер 120 га чери трактор,

Тараа шөлүндө

БАШТАЙГЫ ХҮННЕР ЧҮНҮ КӨРГҮСКЕНИЛ?

Танды районда «Тивелге» совхоз республикада тараа талазы-биле эң улуг ажил-агый. Ол бо ыбийлегиң чылды план баугарып 10 муң тонна тарааны күрүңгө садар, ыччалза-даа тарааның үзүкү чагай болганын барымдалаап, 30 муң аймак тонна тарааны садарың мында шийтирээң.

Беш чылдык аймак чылымың дүжүдү ажаап алырчың совхоз ам кырыкша болгаш аймагың чедиге кызыл совхоз бригадаларда ол ам массалык эгелзээн. Ынчангап ажаап алышкынын баштайгы хүнери чүк көргүскениң?

№ 7 бригада бо. Оң ажил-ишчилери 3200 гектар тараа ажаар, оң иштиңде кызыл-тас—2700 гектар. Ажилдаан баштайгы ийи чаргыс хүнде 700 аймак гектар кызыл-тас бригада тавычалай кескен, оң иштинде 43 гектар чериниң бөдү бастырган.

Үстүңде айтылган ийи бригадала механизаторлар мадырлыг ажилдап кирипкениң айтыр херек. Комбайнерлер ол хүнерде кезилде талазы-биле ийи норманы күөсөдир турганнар. Ылангыя СК-3 комбайнга хүнде 22 гектар чери тавычалай кезер турда, М. Монгуш 50 гектар чедирин турган, ыччалгап ол ийи чаргыс хүнде 150 гектар черин тарааны кескен. Оң даразында аймак комбайнерлер С. Оку-оол, О. Калдар-оол болгаш өскө-дө хирер.

Ынчангап, механизаторлар чаа дүжүтү кыска хуусаа иштиңде белеткелден кылдыр ажаап алырдыкы белен болгаш олардын хонту улуг көдүрүтүшкүңүң. Ындай болза-даа ажилды улуг чептестерин барын баштайгы хүнер көргүскен. Чедиг бригадада чедө бээривиске, ажилче комбайнерлер 10 шак аймак турда үндүлөр.

— Бо чүте мындай чөөр?—деп, бригадир В. Янчангап айтырдымыс.

— Комбайнар чөкөрүңдө тараа алыр машаалар чок, ону мынап тур бис—деп ол харылады.

Беш чылдык аймак чылымың дүжүдү ажаап алырчың совхоз ам кырыкша болгаш аймагың чедиге кызыл совхоз бригадаларда ол ам массалык эгелзээн. Ынчангап ажаап алышкынын баштайгы хүнери чүк көргүскениң?

№ 7 бригада бо. Оң ажил-ишчилери 3200 гектар тараа ажаар, оң иштиңде кызыл-тас—2700 гектар. Ажилдаан баштайгы ийи чаргыс хүнде 700 аймак гектар кызыл-тас бригада тавычалай кескен, оң иштинде 43 гектар чериниң бөдү бастырган.

Үстүңде айтылган ийи бригадала механизаторлар мадырлыг ажилдап кирипкениң айтыр херек. Комбайнерлер ол хүнерде кезилде талазы-биле ийи норманы күөсөдир турганнар. Ылангыя СК-3 комбайнга хүнде 22 гектар чери тавычалай кезер турда, М. Монгуш 50 гектар чедирин турган, ыччалгап ол ийи чаргыс хүнде 150 гектар черин тарааны кескен. Оң даразында аймак комбайнерлер С. Оку-оол, О. Калдар-оол болгаш өскө-дө хирер.

Ынчангап, механизаторлар чаа дүжүтү кыска хуусаа иштиңде белеткелден кылдыр ажаап алырдыкы белен болгаш олардын хонту улуг көдүрүтүшкүңүң. Ындай болза-даа ажилды улуг чептестерин барын баштайгы хүнер көргүскен. Чедиг бригадада чедө бээривиске, ажилче комбайнерлер 10 шак аймак турда үндүлөр.

— Бо чүте мындай чөөр?—деп, бригадир В. Янчангап айтырдымыс.

— Комбайнар чөкөрүңдө тараа алыр машаалар чок, ону мынап тур бис—деп ол харылады.

Оң-биле казы совхозка техника септелгезиниң шынары чедис болган дээрине ол тугалай-дыр. Бригада комбайнлары белең дээш өк-

сөп каан турда, 3 комбайнга катп септелге кылдыр умур таварышкан, олардын моторлары багай ажилдар, барбайн диттери солгустуула болгаш өскө-дө чептестерин болгаш, Ынчангап баштайгы хүнде ол комбайнар аманга үймөк.

Столоваяга кире бердивис. Ында механизаторлар ажаап чугаалашкан турар. «Чемениңиң кыска кычпач ажилдар чүкээ!» дивисе кижилерде үймөк. Тодаралың келгивиске, повар дүң-не совхоз төвүңге чоруткан, белеткел чөм чок болду. Ынчангап, комбайнерлер чөм чөмөй ажилдап чорутулар.

— Бо аймак 13-тен эгелзеш тарааны кезип кирген бис, эртен хүнерде эртенге, кезикти чөмөр чөмөй, чүгө дүште чангыс чемениң турдуус, чемениң шынары база багай: эңт, сметана дон чергелгил чөмөр чок, чүгө кадык бээр турдуу—деп, механизаторлар чугаалап турдулар. А дүштөк чөм үзүңде бригада төвүңге чедө бээривиске, механизаторларын чаргыс кезикти чөм чөмөй берган, ыччалгап совхоз төвүңде столовадан чемениң алыры-биле олар чорутулар.

Ажаап алышкын эгелзеш бергенде совхозта парком секретари эш Дамдык база аңаа чораз болду, ыччалза-даа бо талазы-биле хемчег албаан. Ынчаарга совхозтун директор эш Сапалык ону билди харивиске, баала-ла маажым олуруп турар.

№ 8 бригадала чедө бээривиске байдал база ылдык болду. Бо дээр эртен чыгдан бээр алдаржаан ажилдар чыгдан болган, ол — коммунист күш-ажыл бригадам. Ынчаарга ону кемжигүнериниң таарымчалыг ажилдарыны мөдөлдү болуп турар, чүдүлөр хей. Тарааны амандаа ажаап алыр тавычалай кезип турар чүе болганда, жатка-

ларың полотнолары, картаның вадылары, чамдык комбайнларын баалаарын баштайгы болгаш өскө-дө турдуу хире-биле азын каш комбайнар аманга үймөк.

— Бо чөтөс кезектери совхозтун дирекциямы баш буруңга курал алатан турар умурлуг, ону мынаар кылбаан-дыр—деп, механизаторлар шын чугаалап турдулар. Совхозта механизаторлар, ылангыя комбай

